30 STATEČNÝCH
30 let od konce komunismu

MARTA KUBIŠOVÁ O SVÉM DVACETILETÉM ZÁKAZU:

Mohla jsem zpívat do týdne...

Okouzlovala zpěvem i svou vizáží. A zásadovostí.

...ODMÍTLA JSEM!

K VÝSLECHU JSEM SI BRALA PLETENÍ.

Erotické fotky. To byl zástupný důvod, proč v roce 1970 zakázali komunisté tehdy již dvojnásobné Zlaté slavici Martě Kubišové (76) zpívat. I když se ukázalo, že na fotkách s Alexandrem Dubčekem není ona, na pódia ji téměř dvacet let nepustili.

Golden Kids (Zlatá kůzlata) Marta Kubišová, Helena Vondráčková a Václav Neckář.

Listopad 1989 a komunisty umlčená zpěvačka na balkoně Melantrichu na pražském Václavském náměstí.

DÁMA RYTÍŘEM

Je držitelkou mnoha ocenění. V roce 1995 získala medaili Za zásluhy II. stupně od V. Havla. Roku 2012 dostala francouzské státní vyznamenání Řád čestné legie, byla jí udělena hodnost Rytíř za vynikající přispění k politické svobodě. Stejná hodnost jí byla věnována i od Velkovévodství lucemburského roku 2015 a ten samý rok získala ocenění Dáma české kultury. Od slovenského prezidenta obdržela Řád bílého dvojkříže.

Text: Jindřich Bíč
Foto: Tomáš Lébr, ČTK, archiv M. Kubišové

BLESK V roce 1968 jste nazpívala píseň Modlitba pro Martu, která se stala symbolickou písní proti ruské okupaci. Kdy vám komunisté naznačili, že jste pro ně trnem v oku?

„To začalo pozvolna od dubna v roce 1969, kdy pan doktor Gustav Husák vyhlásil normalizaci, a postupně jsem se doslýchala, že mě přestávají vysílat v rádiu, nebo v televizi. Končilo to tím, že už se nemám ani líčit, když jsem se chystala natáčet jeden z posledních dílů seriálu Píseň pro Rudolfa III."

BLESK Vaše poslední vystoupení bylo 27. ledna 1970 v Ostravě. Řekli vám, proč už nemůžete zpívat?

„Ne. Tehdy žádný důvod nebyl, ale pak jsme měli mít jako Golden Kids 22 vystoupení na Slovensku a Pragokoncert nám sdělil, že nikam nepojedeme. Prý existovaly nějaké moje kompromitující fotky a František Hrabal, který byl ředitelem v Pragokoncertu teprve asi tři neděle, mi to zatrhl."

BLESK On byl komunista?

„Nevím, ale jeho předchůdce, který tu šňůru podepisoval, mě pustil. Hrabal ne. Ten držel v ruce fotky, na kterých jsem údajně měla být nahá s Alexandrem Dubčekem, ale byl to naprosto někdo jiný. Každopádně já jsem ty snímky ani neviděla. Viděl je pouze Václav Neckář, kterému je ukazovali, a měl potvrdit, že to jsem já. Odvětil, že to, jestli jsem to já, může říct akorát můj manžel Jan Němec, kterého jsem si vzala v roce 1969."

BLESK A toho se ptali?

„Ne."

BLESK Co jste si pomyslela, když vás chtěli takhle zdiskreditovat?

„Bylo nás více, kteří přišli o práci. Věděla jsem, že to bude důsledek normalizace."

BLESK Vy jste nakonec ten spor vyhrála. Ukázalo se, že na fotkách nejste vy…

„No to jo."

BLESK A stejně jste nemohla zpívat…

„Ani jsem se o to nesnažila."

BLESK Jak to?

„Za mnou chodili novináři a říkali: Paní Kubišová, buďte rozumná. Když podepíšete podporu normalizačnímu režimu, budete zpívat do týdne. Řekla jsem jim, aby mi tam nechali dokumenty, co chtěli podepsat, ale nic jsem jim nevrátila. S takovým režimem jsem se spolčovat nechtěla."

BLESK Nebylo vám líto vzdát se kariéry?

„Nebylo, zrovna jsme se stěhovali z pražského bytu, i kvůli tomu, že jsem si při natáčení Revue pro následníka trůnu pořídila oslíka a fenu boxerky, ještě ke svým dvěma pudlíkům. Přesunuli jsme se na venkov na Slapy do letního domu Jana Němce. Byla jsem ráda, že se s režimem nemusím bavit. Byla by ostuda spolupracovat s těmi papaláši."

BLESK V jakém smyslu? Že by se na vás okolí dívalo pohoršeně?

„Nevím, jak by se na mě dívalo okolí, ale já bych to nepřenesla přes srdce."

BLESK Přišla jste o nějaké kamarády a známé, když vás takto režim odepsal?

„Ne, já jsem to nezkoumala, protože jsme se přestěhovali na Slapy. Akorát tam kolem nás přibývali kolegové z branže, kteří měli stejně jako já vymalováno."

BLESK Vy jste pak šla lepit sáčky na hračky. Tu práci jste si vybrala sama, nebo vám to někdo přidělil?

„Moje maminka se náhodou dozvěděla od jednoho zákazníka, pracovala v Celetné v Supraphonu, že družstvo Směr hledá pracovníky. Tak jsem tam nastoupila a práci jsem si vozila domů."

BLESK Nemusela jste tam sedět osm hodin?

„Ne, oni tam neměli žádnou dílnu. Vzala jsem si várku domů, pak jsem to slepila, odevzdala a dostala peníze. Po patnácti měsících jim strana nařídila, že pro Kubišovou už sáčky nebudou. To mi prozradil tamní personalista. Režimu asi vadilo, že jsem si vydělala dva a půl – tři tisíce, což byly úplně nádherné peníze, průměrný plat byl asi 800 korun. Poté jsem chvíli aspoň montovala hračky, ale tam už nebyly tak pěkné peníze."

Pokračujte na straně 14

INZERCE

Zastřešení bazénu je hlavně o bezpečnosti pro vaše děti i domácí mazlíčky a praktičnosti – ochrana před něčitotami, udržení teploty vody, koupání za špatného počasí. Vybírat můžete z mnoha druhů, od nízkých designových zastřešení po vysoká zastřešení, pod kterými můžete chodit.

To vše najdete u nás v ALBIXONU! **www.albixon.cz**

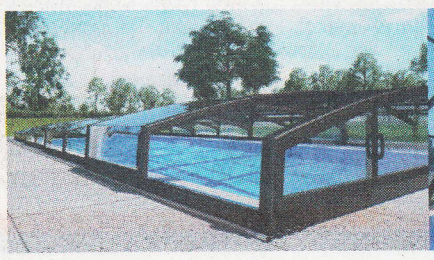

304718/16

NEDĚLNÍ BLESK Nedívali se na vás vaši tamější spolupracovníci překvapeně, že děláte takovou práci?

„To nevím, kdo by se na mě koukal, protože jsem žila prakticky v ústraní. Maximálně jsem chodila za maminkou do Celetné a pak jsem zase jela na Slapy."

NEDĚLNÍ BLESK Jak váš zákaz brali rodiče?

„Moje maminka stála na mojí straně. Co jsem udělala, to mi schválila."

NEDĚLNÍ BLESK A neříkala vám: Kdybys nezpívala takové písničky, tak ses mohla mít lépe?

„Ne neříkala. V mém okolí mi nikdo neříkal, že jsem měla dělat něco jinak. Všichni byli stejného založení."

NEDĚLNÍ BLESK Takže jste lepila sáčky, pak montovala hračky a pak jste nastoupila kam?

„Jako písařka do Výstavby sídlišť. Následně jsem otěhotněla. Roku 1971 jsem v osmém měsíci těhotenství potratila a při operaci prožila klinickou smrt. O rok později jsme se rozvedli. Jan Němec byl donucen odejít do USA."

NEDĚLNÍ BLESK A v roce 1974 jste se vdala za Jana Moravce.

„V roce 1975 jsme se přestěhovali do obce Pohled na Vysočině. Pak už jsem věděla, že se ke zpívání v žádném případě nevrátím, a na konci roku 1976 jsem podepsala Chartu 77."

NEDĚLNÍ BLESK Nebála jste se, že vám ten podpis ublíží?

„Co by se mi mohlo stát? Maximálně by mě zavřeli. Maminka mi vždycky říkala: Marto, přestaň kouřit. To tě bude hodně mrzet v kriminále. Já jsem jí říkala: Mami, nebude, já nepřestanu kouřit a nezavřou mě. A nezavřeli."

NEDĚLNÍ BLESK Ale tatínka zavřeli…

„Můj otec byl zavřený v roce 1960, ale jenom na pár měsíců. Dělal ve Valdicích vězeňského doktora."

NEDĚLNÍ BLESK Pak už se snažil být vzorný?

„To nevím, on se pak znovu oženil. Naši se rozváděli, když mi bylo devatenáct a mému bratrovi sedmnáct."

NEDĚLNÍ BLESK Váš bratr emigroval v roce 1968. Vy jste neměla takovou potřebu?

„Ne. V roce 1977 mi policajti nabízeli, abych odjela, ale já jsem to využít nechtěla, protože bratr žil v Kanadě a tady byla moje maminka s babičkou a ty jsem nemohla opustit."

NEDĚLNÍ BLESK Pak se vám a Janu Moravcovi 1. června 1979 narodila Kateřina….

„Ano. O dva roky později jsem se s Moravcem rozvedla a po mateřské jsem nastoupila na místo referentky zase do Výstavby sídlišť."

NEDĚLNÍ BLESK Poznávali vás tam lidé?

„Ano, byli na mě hrdí a byli rádi, že mě tam mají. I pan ředitel."

NEDĚLNÍ BLESK Takže sympatizantů bylo hodně…

„Byli rádi, že se vracím do společenského života. Byla jsem matka samoživitelka, která se starala o dceru, a měla jsem k dispozici pouze maminku, protože babička nám umřela. Navíc mě sem tam sebrali na výslech."

NEDĚLNÍ BLESK Proč?

„No já jsem se ptala Václava Havla, co se děje v disentu, když jsem tak často zvaná na výslech. A on říkal, že neví."

NEDĚLNÍ BLESK Na co se vás ptali?

„To byly otázky, kdy jsem nevěděla, co odpovědět."

NEDĚLNÍ BLESK Například?

„Třeba se mě ptali, co budu dělat, když nepůjdu na prvního máje do průvodu. Tak jsem řekla, že půjdu na plovárnu, když bude hezké počasí. Řekli, že ne, že budu na výslechu. Tak jsem se zeptala, jestli si můžu vzít s sebou pletení, a oni, že ano."

NEDĚLNÍ BLESK Kvůli výslechům jste občas nemohla vyzvednout dceru ze školky, že?

„Ano, paní učitelka pak s ní musela čekat, než si pro ni k večeru dojdu."

NEDĚLNÍ BLESK Měla jste někdy pocit, že se neuživíte?

„Ne. Jako referentka jsem měla docela slušné peníze a občas jsem díky svému jménu pro Výstavbu sídlišť vyjednala něco, co by se jiné referentce asi nepodařilo."

NEDĚLNÍ BLESK Takže vám vaše jméno pomáhalo, i když jste byla zakázaná?

„Ano, pomáhalo mi i v dobách takzvaně zlých."

NEDĚLNÍ BLESK A jakmile přišla sametová revoluce, byla jste povolána na balkon Melantrichu 21. listopadu 1989, abyste zazpívala Modlitbu pro Martu…

„To se vždycky opotím, jen když si na to vzpomenu. Polila mě hrůza a děs. Já jsem to vůbec nečekala. Ondřej Vetchý pro mě tehdy přišel do kanceláře, že mě potřebuje Václav Havel. Dovedl mě do Melantrichu, Jiří Černý mě popostrčil na balkon, já jsem viděla narvané Václavské náměstí a říkala jsem si: Panebože, od jakého tónu ta píseň začíná?"

NEDĚLNÍ BLESK Ale zvládla jste to výborně…

„No to jo."

NEDĚLNÍ BLESK Jak se srovnáváte s tím, že komunistická strana stále přetrvává?

„Myslela jsem si, že jak vymřou staří komunisti, ta strana zanikne, ale je tu mladá generace, která ji udržuje stále při životě."

NEDĚLNÍ BLESK A myslíte, že se může vrátit jejich moc z let minulých?

„No to bych musela mít křišťálovou kouli, abych vám to dokázala povědět, ale v dnešní době není nic vyloučené."

„Přišel pro mne Ondřej Vetchý, že mne Václav Havel potřebuje," vzpomíná Marta Kubišová na okamžik, kdy plnému Václavskému náměstí zpívala Modlitbu pro Martu.

Foto Robert Klejch

NEMOHLA NA VYSOKOU

Marta Kubišová chtěla studovat lékařskou fakultu, ale před maturitou jí řekli, že nemá dobrý kádrový posudek a nemá se hlásit na vysokou školu. Tak šla na tři roky do skláren v Poděbradech. V roce 1961 se dostala do finále soutěže »Hledáme nové zpěváky«, v roce 1962 vyhrála konkurz do Stop divadla v Pardubicích. V roce 1963 získala angažmá v Divadle Alfa v Plzni. A od roku 1964 působila v pražském Rokoku. Tam se seznámila s Václavem Neckářem a Helenou Vondráčkovou, začali připravovat představení Čekání na slávu a v roce 1968 založili trio Golden kids.

Neemigrovgala i proto, že nechtěla opustit maminku a babičku.

V roce 1979 přivedla na svět dceru Kateřinu.